

YEDİNCİ ÜNİTE- OSMANLI TOPUM YAPISI AYT SORULARI

7.1.1. Osmanlı'da İnsan ve Toplum Anlayışı

1.

- Vergiden muaftırlar.
- Seyfiye, ilmiye ve kalemiye sınıflarından oluşmuştur.
- Devletten maaş alırlar.
- Dirlik gelirleriyle geçinirler.

Yukarıda özellikleri verilen sınıf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Askeri
- B) Reaya
- C) Ümmet
- D) Beraya
- E) Gayrimüslim

2. Osmanlı Devleti'nde, Müslüman cemaatini meydana getiren topluluklar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Araplar,
- B) Acemler,
- C) Keldaniler
- D) Boşnaklar
- E) Arnavutlar

3. Osmanlı toplumu, resmî tasnife göre; yönetenler (askerî) ve yönetilenler (reaya) olarak iki gruptan meydana geliyordu. Yönetilenler grubu dinî inançlar esas alınarak Müslim (Müslüman) ve gayrimüslim şeklindeydi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yönetilenler içerisine yer almaz?

- A) Yeniçeriler
- B) Konar göçerler
- C) Esnaflar
- D) Tüccarlar
- E) Çiftçiler

4. Osmanlı toplumu, resmî tasnife göre; yönetenler ve yönetilenler olarak iki gruptan meydana geliyordu. Yönetilenler grubu dinî inançlar esas alınarak Müslim (Müslüman) ve gayrimüslim şeklindeydi.

Osmanlı Devleti'nin yönetilenlere verdiği isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Askeri
- B) Reaya
- C) Ümmet
- D) Beraya
- E) Gayrimüslim

7.1.2. Osmanlı Millet Sistemi

5. Osmanlı'nın İslam hukuku çerçevesinde ülkesinde yaşayan toplulukları din ya da mezhep esasına göre teşkilatlandırmak suretiyle yönetmiştir.

Buna aşağıdakilerden hangi isim verilmiştir?

- A) Millet sistemi
- B) Ümmet Sistemi
- C) İskan politikası
- D) Cemaat sistemi
- E) Ekaliyet Sistemi

6. Osmanlı Devleti'nde uygulanan Millet Sistemi'nin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çeşitli dinlere, mezheplere ve ırklara mensup insanlar varlıklarını koruyabilmiştir.
- B) Dini vecibeler özgürce yapılmıştır.
- C) Cemaatler adli ve mali işlerini kendileri yürütmüştür.
- D) Hristiyanlar tek bir cemaati oluşturmuşlardır.
- E) Cemaatler kendi kültürel yapılarını korumuşlardır.

7. Osmanlı Devleti'nde Millet Sistemi içerisinde yaşayan gayrimüslim cemaatler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ermeni
- B) Süryani
- C) Ortodoks
- D) Yahudi
- E) Katolik

7.2. FETHEDİLEN BÖLGELERDE TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL DEĞİŞİMLER

7.2.1. İslam Kültürü ve Toplumsal Değişim

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Balkanlara Türkleri yerleştirme politikasının adıdır?

- A) İskan
- B) İstimalet
- C) Millet
- D) Ümmet
- E) Tahrir

7.2.2. Osmanlı Şehirlerinde Günlük Yaşam

9. İstanbul'dan yola çıkışı esnasında başta devlet erkânı olmak üzere büyük bir kalabalık tarafından uğurlanan, Ramazan öncesi Kâbe'nin örtüsünü ve kutsal topraklarda yaşayanlara gönderilen hediyeleri taşıyan alaya ne ad verilmiştir?

- A) Surre Alayı
- B) Kabe Alayı
- C) Medine Alayı
- D) Mekke Alayı
- E) Ramazan Alayı

Osmanlı'da Yemek Kültürü

10. Osmanlı mutfağı, oldukça çeşitli ve lezzetli yemeklere sahip olmakla birlikte aile ve toplum yaşamının en önemli unsuru niteliğinde idi. Şehirlerde bostanlar ve meyve bahçeleri iç içeydi. Dolayısıyla sebze ve meyveler kolayca temin edilebiliyordu. Ekmekler ise genelde evde ve şehir merkezlerindeki çeşitli fırınlarda pişiriliyordu.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı yemek kültürüyle ilgili bir kavram değildir?

- A) Zerde
- B) Boza
- C) Tutmaç
- D) Kallavi
- E) Külbastı

Osmanlı'da Giyim Kuşam

11. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde giyim kuşamla ilgili bir kavram değildir?

- A) Mahya
- B) Kavuk
- C) Serpuş
- D) Ferace
- E) Bürümcük

7.3. OSMANLI TOPRAK SİSTEMİ VE TARIMSAL ÜRETİM

7.3.1. Toprak İdaresi ve Tarım

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Toprak sistemi ilgili değildir?

- A) Zeamet
- B) Mukataa
- C) İltizam
- D) Tımar
- E) Naib

13. Osmanlı Devleti bu sistemde vergileri toplamak için vergi kaynağı açık artırma usulü ile benimsenmiş ve vergiler doğrudan hazineye alınmıştır. Bu sisteme iltizam sisteme iltizam denmiş, bu vergileri toplama hakkını alanlara satın alanlara da mültezim denmiştir.

Bu sistemin uygulandığı topraklara aşağıdakilerden hangi ad verilmiştir?

- A) Has
- B) Zeamet
- C) Mukataa
- D) Yurtluk
- E) Malikane

14. Üç yıl toprağı işlemeyen çiftçinin toprağı elinden alınıp başkasına verilirdi. Topraklar devletin kontrolünde olduğundan büyük toprak sahiplerinin ortaya çıkmasına müsaade edilmezdi.

Yukarıdaki kuralların uygulanmadığı ve devlet mülkiyetinde olmayan toprak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Miri Arazi
- B) Öşri Arazi
- C) Tımar
- D) Has
- E) Zeamet

15. Osmanlı topraklarının büyük çoğunluğunu oluşturuyordu. Bu toprağın sahibi devletti. Mülkiyeti devlete ait olan bu topraklar, ekilip biçilmesi ve işlenmesi amacıyla reayaya bırakılmıştı.

Özellikleri verilen bu toprak parçasına aşağıdakilerden hangi isim verilmiştir?

- A) Mülk arazi
- B) Miri Arazi
- C) Öşri Arazi
- D) Haraci Arazi
- E) Yurtluk

16.

- Mülk arazi, kişilerin elinde bulunan ve tamamen kişilere ait olan topraklardır. Fetihler öncesinde halka ait olan bu topraklar, fetihler sonrasında yine o yöre halkına bırakılırdı.
- Haraci Arazi, mülkiyeti Müslüman olmayanlara ait olan topraklardır.
- Gelirleri devlette yararlılığı görülen kişilere verilen topraklardır.
- Gelirleri doğrudan devlet hazinesine gitmek üzere ayrılmış topraklardır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda;

I. Osmanlı Devleti'nde mülkiyeti şahıslara ait araziler vardır.

II. Gayrimüslimler mülk arazi sahibidir.

III. Osmanlı maliyesini doğrudan ilgilendiren araziler vardır.

IV. Müslümanlar mülk arazi sahibi değildir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

17. Aşağıdakilerden hangisi mülkiyeti devlete ait olan Miri arazinin bölümlerinden biri değildir?

- A) Dirlik Arazi
- B) Ocaklık Arazi
- C) Paşmaklık Arazi
- D) Haraci Arazi
- E) Yurtluk Arazi

18.

- Kişilerin elinde bulunan ve tamamen kişilere ait olan topraklardır. Fetihler öncesinde halka ait olan bu topraklar, fetihler sonrasında yine o yöre halkına bırakılırdı.
- Mülkiyeti Müslümanlara ait olan topraklardır.
- Mülkiyeti Müslüman olmayanlara ait olan topraklardır.
- Gelirleri devlette yararlılığı görülen kişilere verilen topraklardır.

Aşağıdakilerden hangisi özellikleri verilen toprak parçalarından biri değildir?

- A) Dirlik Arazi
- B) Miri Arazi
- C) Öşri Arazi
- D) Haraci Arazi
- E) Yurtluk Arazi

19.

- Gelirleri devlette yararlılığı görülen kişilere verilen topraklardır.
- Yıllık geliri yüz bin akçe ve daha fazla olan arazilerdir.
- Gelirleri kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.
- Gelirleri doğrudan devlet hazinesine gitmek üzere ayrılmış topraklardır.

Aşağıdakilerden hangisi özellikleri verilen toprak parçalarından biri değildir?

- A) Dirlik Arazi
- B) Has Arazi
- C) Ocaklık Arazi
- D) Haraci Arazi
- E) Mukataa Arazi

20.

- Üstün hizmetlerine karşılık, bazı devlet görevlilerine verilen topraklardır.
- Gelirleri sınır boylarındaki askerlere verilen topraklardır.
- Gelirleri cami, medrese, hastane, han, hamam gibi topluma hizmet veren kuruluşların masrafları için ayrılmış arazilerdir.
- Gelirleri padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklardır.

Aşağıdakilerden hangisi özellikleri verilen toprak parçalarından biri değildir?

- A) Malikane Arazi
- B) Mukataa Arazi
- C) Yurtluk Arazi
- D) Vakıf Arazi
- E) Paşmaklık Arazi

7.3.2. Tarımsal Üretim ve Çifthane Sistemi

ÇİFTHANE SİSTEMİ

1. Osmanlı'da devlet arazisi (mirî arazi) işletmesi koşuluyla genelde reayaya bırakılırdı. Reayaya vergi ödemesi koşuluyla dağıtılan araziler bu sistemi içerisinde değerlendirilirdi. Sistem üç unsurdan oluşurdu. Bunlar; devletin işletme koşuluyla verdiği arazi, bu araziye işleten hane halkı ve arazinin koşum gücü olan bir çift öküzdü.

Yukarıda özellikleri verilen bu sistemin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millet
- B) Çifthane
- C) Avarız
- D) İstimalet
- E) Malikane

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ele geçirdiği toprakları kayıt altına aldığı uygulamanın adıdır?

- A) Millet
- B) Çifthane
- C) Tahrir
- D) İstimalet
- E) Malikane

7.4. LONCA TEŞKİLATI VE OSMANLI EKONOMİSİNE ETKİLERİ

7.4.1. Lonca Teşkilatı

3. Aynı bölgede yaşayan esnaf ve zanaatkârların örgütlenerek kurduğu meslek organizasyonuna aşağıdaki hangi isim verilmiştir?

- A) Tahrir
- B) Çifthane
- C) Kalfa
- D) Lonca
- E) Şakird

4. Lonca Teşkilatında ticari ve endüstriyel herhangi bir mesleğe devam etme imtiyazına aşağıdakilerden hangi ad verilmiştir?

- A) Tahrir
- B) Gedik
- C) Kalfa
- D) Lonca
- E) Hirfet

5. Aşağıdakilerden hangisi Lonca Teşkilatı ile ilgili bir kavram değildir?

- A) Şeyh
- B) Kalfa
- C) Gedik
- D) Hirfet
- E) Levent

7.4.2. Narh Sistemi

6. Narh sistemi, zorunlu ihtiyaç maddelerinin azami satış fiyatlarının devlet tarafından belirlendiği ya da eksik rekabet ortamının oluşması yüzünden devletin fiyatlara zorunlu müdahalede bulunduğu, Osmanlı ekonomik sistemi içerisindeki yapıya denir. Farsça kökenli narh sisteminde temel amaç, tekelleşmenin önlenmesidir. Devlet, tüketiciyi ve üreticiyi koruyucu tedbirler almıştır. İşte bu doğrultuda narh sistemini hayata geçirerek çarşı ve pazarlarda fiyatlara müdahale edip malların belirlenen fiyatlarda satılmasını sağlamaya çalışmıştır. Narh uygulaması İstanbul'un Fethi'nden XIX. yüzyıla kadar devam etmiştir.

Buna göre;

- I. Devlet temel tüketim maddelerinin fiyatlarını kendisi belirlemiştir.
- II. Tüketiciyi koruyacak tedbirler alınmıştır.
- III. Narh yükselme döneminde uygulanmıştır.
- IV. Devlet çarşı ve pazarları denetlemiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

7.4.3. Osmanlı'da Ticari Mekânlar

7. Osmanlı şehirlerinde özellikle zahire (tahıl ürünleri) türünden ihtiyaç maddelerinin toptan alınıp satıldığı ve tartıldığı ticari mekânlardı. Osmanlı ticari mekânları arasında önemli bir yere sahip olan bu mekana; zahire ürünleri dışında kahve, tütün, ipek, pamuk, kumaş gibi çeşitli ürünler de getirilirdi.

Yukarıda özellikleri verilen ticari mekan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bedesten
- B) Arasta
- C) Han
- D) Kapan
- E) Kapalı Çarşı

8. Osmanlı Devleti'nin en yaygın ticaret merkezleri tüm halka açık olan pazarlardı. Bu pazarların en büyük özellikleri binalarda olmayıp açık alanlarda kurulmuş olmalarıydı. Osmanlı Devleti, ilerleyen dönemlerde bu pazar yerlerine halkı alışverişe çekmek için genelde aynı işi yapan esnafların bir arada bulunduğu arasta denilen çarşılar inşa etti. Arastalardan aynı zamanda imaretler için gelir sağlanmaktaydı. Arastaların etrafına ise medrese, kütüphane ve cami gibi tesisler kurdu. Haftanın belirli günlerinde arastalar etrafında kurulan pazarlar günümüze kadar varlığını korudu.

Buna göre;

- I. Arastalarda aynı işi yapanlar bir araya gelmiştir
- II. Devlet arastalardan gelir elde etmiştir.
- III. Arastalardan elde edilen gelir ihtiyaç sahipleri için kullanılmıştır.

yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti, ilerleyen dönemlerde bu pazar yerlerine halkı alışverişe çekmek için genelde aynı işi yapan esnafların bir arada bulunduğu çarşılar inşa etti.

Osmanlı Devleti'nin inşa ettiği bu çarşılara aşağıdaki hangi isim verilmiştir?

- A) Bedesten
- B) Arasta
- C) Han
- D) Kapan
- E) Kapalı Çarşı

7.5. VAKIF SİSTEMİ VE TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ

10. İslam medeniyetinde, kişilerin kendilerine ait mallarını veya paralarını belirli bir hizmetin yerine getirilmesi amacıyla eğitim, din, sağlık, bayındırlık gibi sosyal ve kültürel alanlarda hizmet verecek kuruluşlara bağışlamasına aşağıdakilerden hangi isim verilmiştir?

- A) Vakıf
- B) Lonca
- C) Ahilik
- D) Mütevellî
- E) Hirfet

11.

-Bu yolla medreseler, hastaneler, camiler, kütüphaneler, kervansaraylar vs. yapıldı.

-Sosyal devlet anlayışı ile hareket eden Osmanlı Devleti'nde halkın sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuştur.

Yukarıda özellikleri verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vakıf
- B) Lonca
- C) Ahilik
- D) Müteveli
- E) Hirfet

12. Aşağıdakilerden hangisi vakıfla ilgili kavramlarından biri değildir?

- A) Vakıf
- B) Mevkuf
- C) Vakfiye
- D) Muhtesip
- E) Müteveli